

KILLYÉNI ANDRÁS

KOLOZSVÁR SPORTÉLETE A KIEGYEZÉS IDŐSZAKÁBAN (1867–1914) (I.)

■ Az 1867-es kiegyezés utáni időszak jelentette Kolozsvár számára a dinamikus fejlődést. A kiegyezés eredményeként ismét helyreállt Erdély és Magyarország uniója, minden körülmény adott volt a fejlődéshez. Az első világháborúig a város épült, szépült és modernizálódott: egyetem létesült, kórházak épültek, kialakult a Sétatér, a főteret díszterré rendezték, megoldódott az ivóvíz, szennyvíz, csatornázás kérdése stb. A kiegyezés és az első világháború közötti időszak jelentette a kolozsvári sportélet számára is a gyors fejlődés, a modern sportélet kialakulásának időszakát. Minden körülmény adott volt a tömegsport megszervezésére, amelyre már hosszú ideje megnyilvánult az igény. Az ebben az időszakban kialakult egyesületek és egyesületek jóvoltából a korcsolyázás, az atlétika, a céllövészet, a vívás, a kerékpározás nemcsak meghonosodott városunkban, de a kolozsvári sportolók csakhamar országos szinten is ismertté váltak. Emellett megvolt az anyagi alap is a sportlétesítmények, pályák, tornatermek építésére és felszerelésére.

Már a kiegyezés után felvetődött a kérdés, hogyan lehetne a fiatalok testi nevelésére nagyobb hangsúlyt fektetni, hiszen erre évtizedek óta szükség mutatkozott. Dr. Haller Károly, Kolozsvár későbbi polgármestere már fiatal tanárként felhívta a figyelmet, hogy szükség van Kolozsváron egy tornateremre, ahol különböző sportokat – elsősorban vívást és tornázást – űzhetnek mind a fiatalok, mind az idősebb sportolásra vágyók. Ez a terem megoldaná a vívóiskola problémáját – a hely és szakemberek hiányát –, lehetőséget nyújtana a város iskolá-

sainak, hogy szervezeten sportolhassanak, valamint a gyógytorna segítségével a rászorulókat erősíthetnék szervezetüket.

Üzenetére elsősorban a diákság figyelt fel, ám minden támogatás ellenére öt év telt el, amíg ezúttal is részvényeket bocsátottak ki, és összegyűlt a kellő anyagi alap a terv megvalósítására. Ez alatt az idő alatt dr. Haller folytatta a Tornavivoda népszerűsítésének ügyét, tervet dolgozott ki, hogyan is lehetne kivitelezni az épületet. Látva, hogy a kolozsvári diákság és polgárság támogatja az ötletet, sokan hasznot akartak húzni a tervből. „Mindenkinek volt eladó telke; sokan akartak hasznot húzni a tervből; az építésből; míg végre a torna-vívó épület fölépült Debreczeni Balázs építőmester vállalatában” – emlékezett vissza évekkel később Kuzkó István sportíró.¹ Az épületet a város által adományozott telken, a Széchenyi tér keleti felén, a mai piac helyén emelték föl a Torna- és Vívó Egylet számára, és 1873-as felavatása után a kolozsvári sportélet első központja lett. Az 1930-as évek végén bontatta le az akkori városvezetés. Az új épület több feladatot is ellátott: otthont adott a kolozsvári vívóéletnek, az iskolák diáksága itt tornászott, és ezáltal rendszeres tornatanításban részesült, a tágas udvar pedig alkalmasabb volt nyáron a labdajátékok, télen a korcsolyázás számára. A gyönyörű udvar fái-
nak egy részét dr. Haller ültette, a fásor ter-
vét is ő készítette el.²

Az 1867-es kiegyezés után br. Eötvös József kultuszminiszter megtette az első lépéseket az iskolai testnevelés ügyének rendezésére. Az 1868-ban kiadott új tanügyi törvény bevezette a testgyakorlatot a kötelező

tantárgyak közé. Tornatermek és szakképzett tornatanítók hiánya miatt a legtöbb esetben az iskolák szerződést kötöttek egy helyi egylettel, ennek értelmében bizonyos anyagi térítés ellenében a tanulók a helyi egylet helyiségében tornázhattak az egyleti művezetők felügyelete alatt. Az új tanügyi törvény hatályba lépése idején nem létezett tornaterem és tornatanító Kolozsváron sem, így a testnevelés oktatásának bevezetése 1872-ig húzódott, amikor is a város előljárói szerződést kötöttek a Torna- és Vívó Egylettel. E szerződés szerint az egylet tornatanítót és tornatermet biztosított a város főgimnáziumai (a katolikus, református és unitárius gimnázium, a polgári felső iskola, valamint a tanítóképző) számára, s így az 1872/73-as tanévtől megindult a testgyakorlatok oktatása Kolozsváron. Ez a szerződés 1896-ig volt érvényben.³

Az 1860-as években a kolozsvári Sétatér kialakítása is nagy erővel folytatódott. 1865-ben dr. Haller Károly sürgette a Sétatér kialakításával kapcsolatos teendők megoldását. Felismerte, hogy a kolozsvári középosztály – írók, költők, orvosok, tanárok – kedvenc találkozóhelyei a cukrászdák voltak, ezért azt szorgalmazta, hogy a Sétatérrel kapcsolatos munkákat egy építendő cukrászda köré kell összpontosítani. Ennek a tervnek a megvalósítása érdekében Sétatér-egylet alakult, amely 100 darab, egyenként 60 forint értékű részvényt bocsátott ki. Az új egylet 20 évre szerződést kötött a várossal, erre az időre bérbe vette a mai tó és Kioszk területét azzal a feltétellel, hogy itt tavat, zenepavilont, cukrászdát építtet és működtet, s a szerződés lejártával ezeket az épületeket

a városnak engedi át. A szerződés egyik kitétele értelmében az egylet jövedelmét a Sétatér további fejlesztésére fordították.⁴

Az új egylet hatására a Sétatér lendületes fejlődésnek indult: a Kagerbauer Antal tervezte tavat befejezték, partjára az építész tervei alapján vendéglő épült, így a Sétatér társadalmi események színtere lett. A szórakozni, sétálni, pihenni, sportolni vágyók mind kedvüket lelthették itt; látogatói tekintetében minden társadalmi réteg képviseltette magát – a főurak, tanárok, tisztviselők, szabadfoglalkozásúak mellett munkások, katonák, cselédek is ide jártak, elsősorban vasárnaponként.⁵

A Sétatér dinamikus fejlődését elősegítette a Kolozsváron meghonosodó korcsolyázás. A Szamos jegén való csúszkálásnak hagyománya volt városunkban. Az 1870-es évek elején felmerült a város polgáraiban annak az igénye, hogy Kolozsváron is legyen olyan korcsolyaélet, mint Bécsben – egy korabeli újságcikk szerint „a jégsport Bécsben nagy virágzásnak indult. Mint az előbbi években, úgy ez idén is zeneszó, este pedig fáklýák fényénél repülnek tova a lengő alakok.”⁶ Hamarosan a korcsolyázás kolozsvári hívei megtették az első lépéseket az új korcsolyaegyesület alakítására: a Múzeum-tó jegén (mai Mikó-kert) 1871. december 19-én szép számban egybegyűltek aztán kedvükre korcsolyázhattak zenére. A résztvevők elsősorban az arisztokrata családok tagjai voltak, a kis tó mellett kis bódében korcsolyaraktárt rendeztek be, a zenét pedig Pongrácz zenekara biztosította.

A Mikó-kertben levő hangulatos kis tó két évig adott otthont a korcsolyázóknak.

Korcsolyaverseny a Sétatéren 1905-ben

Hangulatáról Nagy Péter mesélt: „Tó is volt a Múzeum-kertben. Mindjárt a bejárattól balra, sűrű lombos fák árnyékában egy négyszögletes kis tó. Partján padok, hínáros vízében lomha pontyok, díszes cigányhalak, iszapbújó kárászok.” A tavat az 1890-es években tömték be, amikor az egyetem számára épületeket emeltek a kertben.⁷

1872 februárjában megalakult a Kolozsvári Korcsolyázó Egylet (KKE), amely több mint hetven éven át szervezte a kolozsvári magyar korcsolyaéletet, az egyesület sportolói pedig országos versenyeken – mind 1918 előtt Magyarországon, mind 1918 után Romániában – számos bajnoki címet szereztek.

A KKE első rendezőbizottsági elnökének gr. Bánffy Györgyöt, a bonchidai kastély tulajdonosát választották. Őt neves személyiségek sora követte az egyesület élén: Paget János skót származású író, birtokos, Gyarmathy Miklós volt honvédhadnagy, Kolozs vármegye alispánja, valamint Jenei Viktor, Óvári Kelemen, Szabó Dénes és Fabinyi Rudolf egyetemi tanárok. Az egyesület szervezésének eredményeként hetente kétszer zenésző mellett kedvükre korcsolyázhattak a sport kedvelői, évente pedig több korcsolyázóbált is rendeztek. A korcsolyázók száma egyre növekedett, emiatt nem sokára a Múzeum-tó kicsinek bizonyult, úgyhogy az 1873–74-es korcsolyaszegontól a KKE kibérelte a sétatéri tavat.

Ekkor indult meg a gyors fejlődés, hiszen a nagy tó lehetőséget nyújtott igazi versenyek és bálók lebonyolítására. Az első nagyszabású rendezvényeket 1874 februárjában szervezte meg az egylet vezetősége, erre az alkalomra sikerült a tavat 150 Bunzen-elemből álló villanytelep segítségével kivilágítani. Az első jelmezes estély igazi sikert jelentett az egyesület számára: a jelmezes résztvevők közül jégkirályt választottak, a résztvevők díszmenettel mutatkoztak be a királynak. Ezután tűzijáték, majd a katonazenekar nőtáira társas korcsolyázás és tánc következett.⁸

Nagy sikernek örvendtek az egylet versenyei is, ahol kezdetben a férfiak a nők díjáért, a nők pedig a férfiak díjaiért versenyezhetek. Az 1880-as évektől a KKE versenyein a következő versenyszámok szerepel-

tek: repülőverseny, vagyis férfi gyorsasági verseny; fecskeverseny, nők gyorsasági versenye; arriére verseny, vagyis futás hátra; gyermekverseny 8-tól 12 évesekig, illetve akadályverseny. Később megjelent a versenyszámok között a művészi verseny is, ahol „minden egyes versenyző részére 5 perc engedtetik, mely idő alatt tetszés szerinti alakzatokban mutathatja be a korcsolyázásban való jártasságát és ügyességét”.⁹

A korcsolyázás sikerének is köszönhetően 1896–97-ben felépült Pákei Lajos terve szerint a korcsolyapavilon (a mai Kioszk), illetve a mulató, amelyet a Potsdam melletti Sanssouci-kastély ihletett. Az első világháború előtti időkben a kolozsvári korcsolyázás aranykorát élte, a város országos szintű versenyek, rendezvények, bemutatók színhelye lett. Somodi András és Voith József itt nyert országos főiskolás bajnoki címet, Kronberger Lili és Méray-Horváth Opika világbajnokok pedig többször tartottak bemutatót a sétatéri tó jegén.

Sajnos a főhatalomváltás után az új román városvezetés elvette a sétatéri jeget a KKE-től, és a magyar egyletet a kétágú templom mögötti újonnan megnyitott kis jégpályára „száműzte”. A két világháború között a Sétatér még rangos országos versenyek színhelye volt, ám a második világháború utáni időszakban megkezdődött a park fokozatos rombolása, mely azóta is tart.

Kolozsváron hosszú időn keresztül közkedvelt sport volt a céllövészet, amely később, a 19. század végén élte aranykorát. A szervezett sport viszont már az 1500-as évek elején megjelent Kolozsváron. Köztudott, hogy a Kolozsvárt kerítő fal tornyait különböző céhek védtek – a polgároknak, a céhek tagjainak pedig szükségük volt a rendszeres edzésre békés időszakokban is. Joguk volt edzeni magukat a diákoknak is (a felsőbb osztályosok). Az első közismert lövöldé a Szamoson túl, a mai Fellegvár domboldalának tövében volt. A rendszeres sportolásra vasárnap került sor, amikor a különböző céhek közösen eljártak a lövöldébe.¹⁰

A céllövészet dr. Haller Károly kezdeményezésére „éledt újra” városunkban, ő alapította a Lövész-Egyletet is. A Sétatér végén, a mai tenispályák helyén létesült az

1870-es évek elején a Lövölde-kert. „Szép, sűrű liget, csigadombbal, hatalmas fákkal, dús lombú cserjékkel, amik zavarlatlanul fészkel a filemile... Nagy, vöröstégla vázba fából épített szála állott a Lövöldének a Fásberek felőli oldalán, s azon túl voltak a lövőhelyek gyepes falú szilárd golyófogókkal” – így írta le a kertet Grandpierre Emil.¹¹

Haller Károly volt az egylet főlövész-mestere, vezetése alatt a céllövészet ismét fellendült, az egyletnek több mint száz tagja volt. Az általa rendezett ünnepélyek nagy sikernek örvendtek, meghívottak érkeztek ilyenkor szerte az országból, illetve a szomszéd országokból is. Az egylet kiváló viszonyban volt a bukaresti és bécsi céllövőkkel; sajnos idővel hanyatlásnak indult, a kertet pedig a 20. század elején felszámolták.

Kolozsvár kultúrtörténetének mérföldköve az 1872-es év: több évtizedes törekvés eredményeként megnyitotta kapuit a kolozsvári tudományegyetem Magyarország második ilyen jellegű intézményeként. A Kolozsvári M. Kir. Ferenc József Tudományegyetem tanári kara 1872. október 19-én a Mikó Imre királyi tanácsos vezette alakuló gyűlésen letette az esküt. November 10-én a városi Vigadóban (ma Etnográfiai Múzeum) tartották az alakuló közgyűlést, ahol az első rektor,

Korlátgyakorlat egy kolozsvári tornaversenyen (1890-ben készült fénykép)

Berde Áron elmondta, hogy az egyetemet nem néma fala, hanem tanárainak szelleme alapítja meg. Másnap beindult az egyetemi oktatás 258 beiratkozott diákkal négy karon – jog- és államtudományi, orvosi, bölcsészet, nyelv- és történelemtudományi, illetve matematika és természettudományi kar – és a középiskolai tanárképző intézetben.¹²

Az egyetem alapítása fontos szerepet játszott a kolozsvári sportéletben is, hiszen 1872-től napjainkig az egyetemi ifjúság utánpótlási alapot jelentett a sportegyesületek számára, a Kolozsváron tanuló ifjúság soraiból rengeteg híres sportoló került ki. Az egyetemi diákság mellett a tanári kar is szerepet játszott a kolozsvári sportéletben, hiszen többen vezetőkként, szervezőkként vagy támogatókként aktív résztvevői voltak a korcsolya-, atlétika- vagy vívósportnak.

Az 1870-es évek közepétől Kolozsváron is mozgalom indult, melynek célja az atlétika meghonosítása volt. 1875-ben gr. Esterházy Miksa, a Monarchia angliai követe Budapestre való visszatérése után az angol atlétikai eszmék hazai felkarolása mellett foglalt állást. Fáradozásainak eredményeként 1875-ben Budapestest megalakult a Magyar Athletikai Club (MAC), mely Magyarország első atlétikai egyesülete volt. A budapesti sportélet virágzása rányomta bélyegét a kezdetleges vidéki sportéletre is, sportegyesületek alakultak országszerte: Kolozsváron, Zentán, Győrött, Körmenten, Szabadkán stb.

Kolozsváron közel tíz év telt el az atlétika népszerűsítésével, bemutató versenyek és majálisok szervezésével, amíg 1885-ben megalakult a Kolozsvári Athletikai Club (KAC). „Végre 1885. év január 15-én a belügyminiszter úr az alapszabályokat megerősítvén, a Club véglegesen szervezkedhetett s február 8-ára alakuló gyűlést hivatott egybe. Az alakuló gyűlés elnöknek báró Jósika Lajost, alelnöknek Kővári Mihályt és dr. Baintner Hugót, titkárnak Kuskó Istvánt, pénztárosnak Illing Sándort [...] beválasztván, miután az évi költségvetés megállapítható nem volt, felhatalmazta a választmányt e közgyűlésig felmerülő kiadások teljesítésére” – jegyezte le Kuskó István.¹³

Neves és szorgos személyiségek kezében volt az új egyesület vezetése. Br. Jósika

Lajos, a klub elnöke nagy tekintélynek örvendett városunkban, ő adta meg az egyesületnek a társadalom szemében a súlyt és tekintélyt. Dr. Baintner Hugó szakmai tudása biztosította a sikert – azt mondták róla, hogy „úgy lehozta nekünk az atletikát, hogy odafenn nem maradt semmi belőle”. Szintén kiemelkedő személyiség volt az egyesületben Kuzskó István. Titkári tevékenysége mellett ő szerkesztette az egyesület három évkönyvét. Ezek nagy értéket képviselnek, mivel pontosan leírják a klub működését minden szempontból.¹⁴

Az új egyesület sportolói elsősorban a Ferenc József Tudományegyetem diákjai voltak. Első pillantásra ez már garanciát jelenthet egy klub számára, de a KAC-ot Kolozsvár középosztálya is lelkesen támogatta. A választmányban, a versenybizottságokban, valamint a klub becsületbíróságában neves személyiségeket találunk: egyetemi tanárokat – dr. Felméri Lajos, a neveléstudomány professzora, dr. Haller Károly, az osztrák magánjog professzora, dr. Rózsahegyi Aladár, a közegészségtan professzora vagy dr. Concha Győző, a politika tanszék professzora. Mellettük neves főurakat – gr. Esterházy Kálmán, gr. Bély Ákos –, hivatalnokokat, ügyvédek és más pártfogókat is felsorolhatunk, akik lelkes munkájukkal megszervezték a fiatal egyesület életét.

Tény, hogy a KAC 1885–1891 között Magyarország legjelentősebb atlétikai egyesülete volt, Kolozsvárt pedig a magyar atlétikai élet központjaként ismerték. Sajnos 1891-ben súlyos belviszályok miatt az egyesület több mint tíz évre eltűnt az országos atlétikai életből.

A klub az edzések mellett a versenyek szervezéséhez is hozzájárított, ám megfelelő pálya hiányában csupán kétféle versenyt rendeztek: gyaloglóversenyeket hosszú távon, valamint pályaversenyeket. 1885. május 17-én tartották meg a KAC első nyilvános viadalát a Polgári Lövőház kertjében, a Sétatér végén. A viadal versenyei közül egyet bajnoki versenyszámnak írtak ki. Az a sportoló, aki e versenyszámban három egymás utáni viadalon győzni tudott, elnyerte a KAC bajnoki címét. Ebben az időszakban a KAC három bajnokot avatott: Borbély Györ-

gyöt, Kolozsváry Jánost és Göllner Bélát. A cím elnyerésével a bajnok örökös tiszteletbeli tagságot, aranyérmeket és ezüstserleget vehetett át.¹⁵

A versenyek belépődíjasok voltak, sikerük miatt sokan látogatták, így komoly bevételt hoztak a klubnak. Ennek láttán a lövészegylet megemelte a bérleti díjat, melyet az egyesület nem tudott fizetni, ezért a negyedik viadalra, 1886 őszén már Désen került sor. A következő versenyek helyszíne évről évre változott: a Lövölde után Marosvásárhelyen, majd a Bonctani Intézet tágas udvarán tartották a viadalokat. A X. viadalt már új pályán rendezhette az egyesület, hiszen a Sétatéren felépült az új, 333 (?) m kerületű és 5 m széles futó-, egy 110 m hosszú sprint-, valamint egy 50 m hosszú ugrópálya a Szamos partján, a tóval párhuzamosan.

A klub rendszeresen rendezett gyaloglóversenyeket is, a győztest Erdély gyaloglóbajnoka címmel tüntették ki.

1890 őszén törés történt, két viadal is elmaradt, mely a súlyos belviszályt előrevetítette. Kuzskó István 1929-ben ekképp emlékezett vissza az akkori nehézségekre *A magyar fiatalság nemesítése* című művében: „Kevéssel Jósika Lajos báró halála előtt az ördög konkolyt hintett. Ennek dudvája a club működését lehetetlenné tette. Ez a szerencsétlenség 1890. november 12-én vette kezdetét.” Mi volt ez a belviszály? Mai napig rejtély fedí, s talán sohasem tudjuk meg, tény, hogy miután báró Jósika Lajos visszavonult, nem volt olyan erős egyéniség, aki az egyesületet összetarthatta volna.¹⁶

Minden gond ellenére 1891. október 5-én sikerült megrendezni a XII. és egyben utolsó KAC-viadalt, amely minden szempontból fényesen sikerült, hiszen három új rekordot értek el a klub versenyzői. A viadal után megszervezték még a gyaloglóversenyt, de ezután a KAC eltűnt az atlétikai egyesületek köréből, és ezzel megszakadt a kolozsvári atlétikai élet e gyönyörű időszaka.

Az atlétikai élet az 1900-as évek elején éledt újra Vermes Lajos, az egyetem tornatanára jóvoltából. Vermes felismerte, hogy a hanyatló KAC nem megfelelő az egyetemi atlétikai élet számára, és szorgalmazta, hogy Kolozsváron is alakuljon egy egyetemi

sportklub a BEAC (Budapesti Egyetemi Athletikai Club) mintájára. Ennek érdekében 1901 májusában főiskolai atlétikai versenyt rendezett. Annak ellenére, hogy kevés sportoló vett részt rajta, a verseny után az atlétika támogatói belátták, hogy Vermesnek igaza van, és 1902-ben megalakult a Kolozsvári Egyetemi Athletikai Club (KEAC), mely Magyarország harmadik egyetemi sportklubja volt, és hosszú ideig meghatározta az erdélyi sportéletet. Az egyesület későbbi kiemelkedő versenyzője dr. Somodi István, a londoni olimpia ezüstérmese.

Sajnos Vermes Lajos nem tudta elviselni, hogy eltávolították az egyesület vezetőségéből, és a KEAC egyik gyűlésén támogatóival megpróbálta erőszakosan megváltoztatni a vezetőséget, melynek eredményeként mind a sportolók, mind a pártolók elpártoltak az egyesülettől. „Az új egyesület működése elé akadályok gördültek, Vermes Lajos és a köréje csoportosulók kiüldözték (revolveres választmányi ülések stb.), úgyhogy a jobb atléták: Somodiak, Szegedy Géza, Veres Lajos a következő évben már átléptek a reorganizált Kolozsvári Athletikai Clubba.”¹⁷

Vermes Lajos baklövéséi miatt elhagyta Kolozsvárt, az új vezetés pedig rendre visszacsalta a sportolóit. 1906-ban visszatért a KEAC-ba Somodi István is, aki ekkor már híres magasugró volt. Legjobb eredményét a londoni olimpián érte el, ahol második lett a magasugrásban. Ezt a versenyszámot ekképp mutatta be a korabeli sajtó: „...inkább térjünk át annak az örömdetes ténynek a leszögezésére, hogy rajta kívül még dr. Somody István és Bodor Ödön is fényesen megállották a helyüket. Somody – amint már otthon is igen jól tudják – Leahyvel, Andrével együtt holtversenyben második lett a magasugró világbajnokságban. Eredményének kellő értékelése céljából elég, ha megemlítem, hogy 1-88 m magasat ugrott, teljes 4 centiméterrel többet ugorva, mint otthon, amikor a magyar rekordot felállította. A verseny nivójának jellemzésére szolgáljon az, hogy éppen tízen voltak olyanok, akik 1-80 méteren felül ugrottak, úgymint: Porter (Amerika) 1-90½, Somody 1-88, André (Franciaország) 1-88, Leahy (Anglia) 1-88, Gidney (Ausztrália) 1-85½, Moffit

(Amerika) 1-85½, Patterson (Amerika) 1-83, Leader (Amerika) 1-80, Monson (Norvégia) 1-80, Hedenlund (Svédország) 1-80 métert.

A magasugrás versenyének részletei is érdekesek: a július 21-én délelőtt tartott előversenyen Somody nem volt diszponálva, 1-80 m-nél többet ugrani nem tudott, míg Porter délelőtt és délután is megugrotta a maga magasságát, Leahynek és Andrének szintén a délelőtti eredménye vétetett figyelembe a döntésnél, miután délután a 1-83 métert sem tudták megugrani. Miután Moffit, a híres amerikai ugró, aki az amerikai olimpiai próbaversenyen második lett Porter mögött, a 1-88 métert megugrani nem tudta, úgyszintén Gidney sem, hármuk között a holtversenyt úgy akarták eldönteni, hogy a pálcát 1-89 méterre tették fel. Ezt a magasságot azonban sem Somodynak, sem Leahynek, sem pedig Andrének nem sikerült. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy Somody volt, aki leginkább megközelítette a 1-89 m átugrását, sőt hajszálon múlt, hogy előzetesen, a 1-88 méterről 1-90½ méterre felemelt magasságot át nem vitte. A magasugró világbajnokság egy pillanatra Magyarország felé hajlott. A magyarok kis tábora óriási izgalmat állott ki, de nemcsak mi »drukkoltunk« Somody mellett, hanem az angol publikum is. Valahányszor Somody ugráshoz felállott, a publikum hatalmas tapsviharban részesítette, sikeres ugrás esetén meg pláne ünnepelte őt. Meg kell vallanunk azonban, hogy az az ováció nemcsak Somody személyének szólt, hanem nagyrészt az angolok Amerika-ellenes hangulatának megnyilvánulása volt. Az angolok ugyanis sokért nem adták volna, ha Somody legyőzte volna Portert, a yankeet. Hisz még arról is meglepedtek, hogy a kedvencük, az öreg (legalább 35 éves), de elpusztíthatatlan C. Leahy is a megvertek között volna!

De eltekintve minden anglo-american rivalizálástól, Somodyról az angolok a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak, a »The Sporting Life«, a legnagyobb angol lap így említi Somodyt: »the wonderful jumper from Hungary.«¹⁸

Az olimpiai versenyen elért eredményre Kolozsvár polgárai is igen büszkék voltak. Somody sikerén felbuzdulva a város

vezetősége eldöntötte, hogy európai színvonalú sporttelepet építtet, mely az atlétikai és labdarúgó-versenyeknek egyaránt otthont adhat. A Szamos partján, a Sétatér

végén, Kovács Gyula tervei szerint épült pálya 1911 őszére készült el, felavatása országos szintű atlétikai verseny keretében történt.

■ JEGYZETEK

1. Emlékkönyv dr. Haller Károly működéséről. (Szerk. Kuskó István) Kvár, 1909.
2. Killyéni András: Haller Károly, a sportbarát polgármester. Szabadság, 2005. nov. 19.
3. Killyéni András – Killyéni Péter: A Kolozsvári Református Kollégium sporttörténete. Kvár, 2004.
4. Kőváry László: A kolozsvári sétatér keletkezése és fejlődése. Kvár, 1886.
5. Fekete Albert: Kolozsvári kertek. Kvár, 2004.
6. A jég sport. Magyar Polgár, 1871. dec. 14.
7. Nagy Péter (Grandpierre Emil): Ó, kedves Kolozsvár. Bp., 2005.
8. Részlet a Magyar Polgár 1874. jan. 6. számának a korcsolyaéletet bemutató tárcájából.
9. Részlet a Magyar Polgár 1882. febr. 5. számának a korcsolyaéletet bemutató tárcájából.
10. Kovács Kiss Gyöngy: A játékos város. Korunk, 1999. dec.
11. Nagy Péter: i. m.
12. Makkai László: A kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudományegyetem története 1872–1919. Bp., 1942.
13. A Kolozsvári Athletikai Club I. évkönyve. 1886. Szerk. Kuskó István.
14. A Kolozsvári Athletikai Club III. évkönyve. 1890. Szerk. Kuskó István.
15. Killyéni András: A Kolozsvári Athletikai Club és bajnokai. Szabadság, 2005. febr. 12.
16. Zuber Ferenc: Az atlétika története Magyarországon. Testnevelés, 1934–1936.
17. Zuber Ferenc: i. m.
18. Dr. Spiedl Zoltán levele a londoni olimpiáról. Sportvilág, 1908. júl. 22.

